

32004F0068

20.1.2004

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

L 13/44

РАМКОВО РЕШЕНИЕ 2004/68/ПВР НА СЪВЕТА
от 22 декември 2003 година
относно борбата със сексуалната експлоатация на деца и детската порнография

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейския съюз, и по-специално член 29, член 31, параграф 1, буква д) и член 34, параграф 2, буква б) от него,

като взе предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽²⁾,

като има предвид, че:

- (1) Планът за действие на Съвета и на Комисията за това как по най-добър начин да се изпълнят разпоредбите на Договора от Амстердам за пространство на свобода, сигурност и правосъдие ⁽³⁾, заключенията на Европейския съвет от Тампере и Резолюцията на Европейския парламент от 11 април 2000 г. съдържат или призовават към законово действие срещу сексуалната експлоатация на деца и детската порнография, включително общите определения, задължения и наказания.
- (2) Съвместно действие 97/154/ПВР на Съвета от 24 февруари 1997 г. относно действията за борба с трафика на хора и сексуалната експлоатация на деца ⁽⁴⁾ и Решение 2000/375/ПВР на Съвета от 29 май 2000 г. за борба с детската порнография по Интернет ⁽⁵⁾ трябва да бъдат последвани от по-нататъшни законови действия, съобразени с разнообразието на правни подходи в държавите-членки и допринасящи за развитието на ефикасно съдебно сътрудничество и сътрудничество в областта на правоприлагането, насочени срещу сексуалната експлоатация на деца и детската порнография.
- (3) Европейският парламент в своята Резолюция от 30 март 2000 г. относно съобщението на Комисията за въвеждане на мерки за борба с детския секстуризм напомня, че детският секстуризм е престъпно деяние, тясно свързано със сексуалната експлоатация на деца и детската порнография и изисква от Комисията да предостави на Съвета предложение за рамково решение, което да установява минимални правила относно съществените елементи на тези престъпни деяния.

- (4) Сексуалната експлоатация на деца и детската порнография съставляват сериозни нарушения на правата на човека и на основното право на детето на хармонично израстване и развитие.
- (5) Детската порнография, която е особено сериозна форма на сексуална експлоатация на деца, се увеличава и разпространява посредством използването на нови технологии и Интернет.
- (6) Важната работа, осъществявана от международните организации, трябва да бъде допълвана от дейността на Европейския съюз.
- (7) Необходимо е към сериозни криминални престъпления, каквито са сексуалната експлоатация на деца и детската порнография, да се използва задълбочен подход, чиито съставни компоненти от наказателното право, общо за всички държави-членки, включително ефективните, съразмерни и възпиращи санкции, формират единно цяло заедно с възможно най-широко сътрудничество.
- (8) В съответствие с принципите за субсидиарност и пропорционалност настоящото рамково решение очертава изискуемия минимум за постигането на тези цели на европейско ниво и не се разпростира извън необходимото за тази цел.
- (9) Трябва да бъдат въведени наказания за извършителите на такива престъпления, които са достатъчно строги, за да включат сексуалната експлоатация на деца и детската порнография в обсега на инструментите, които вече са приети за целите на борбата с организираната престъпност, като Съвместно действие 98/699/ПВР на Съвета от 3 декември 1998 г. относно пране на пари, идентифициране, издиране, замразяване, изземване и конфискация на средствата и облагите от престъпление ⁽⁶⁾ и Съвместно действие 98/733/ПВР на Съвета от 21 декември 1998 г. относно инкриминирането на участието в престъпна организация в държавите-членки на Европейския съюз ⁽⁷⁾.
- (10) Специфичните характеристики на борбата срещу сексуалната експлоатация на деца трябва да накарат държавите-членки да установят ефективни, съразмерни и възпиращи санкции в националните законодателства. Тези санкции следва също да бъдат приведени в съответствие с дейността, извършвана от юридическите лица.

⁽¹⁾ ОВ С 62 Е, 27.2.2001 г., стр. 327.

⁽²⁾ ОВ С 53 Е, 28.2.2002 г., стр. 108.

⁽³⁾ ОВ С 19, 23.1.1999 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 63, 4.3.1997 г., стр. 2.

⁽⁵⁾ ОВ L 138, 9.6.2000 г., стр. 1.

⁽⁶⁾ ОВ L 333, 9.12.1998 г., стр. 1. Съвместно действие, изменено с Рамково решение 2001/500/ПВР (ОВ L 182, 5.7.2001 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ ОВ L 351, 29.12.1998 г., стр. 1.

- (11) Жертвите, които са деца, следва да бъдат разпитвани съобразно техните възраст и степен на развитие за целите на разследването и преследването на престъпленията, попадащи в приложното поле на настоящото рамково решение.
- (12) Настоящото рамково решение не засяга правомощията на Общността.
- (13) Настоящото рамково решение следва да допринася за борбата срещу сексуалната експлоатация на деца и детската порнография, допълвайки актовете, приети от Съвета, като Съвместно действие 96/700/ПВР от 29 ноември 1996 г. за създаване на програма за насърчване и обмен на лица, отговорни за борбата срещу трафика на хора и сексуалната експлоатация на деца ⁽¹⁾, Съвместно действие 96/748/ПВР от 16 декември 1996 г. относно разширяване на мандата на Отдела за борба с наркотиците на Европол ⁽²⁾, Съвместно действие 98/428/ПВР от 29 юни 1998 г. за създаване на Европейска съдебна мрежа ⁽³⁾, Съвместно действие 96/277/ПВР от 22 април 1996 г. относно рамката за обмен на магистрати за връзка за подобряване на съдебното сътрудничество между държавите-членки на Европейския съюз ⁽⁴⁾ и Съвместно действие 98/427/ПВР от 29 юни 1998 г. относно добрите практики на взаимопомощ по наказателноправни въпроси ⁽⁵⁾, както и актовете, приети от Европейския съвет и от Съвета, като Решение № 276/1999/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 януари 1999 г. за приемане на многогодишен план за действие на Общността относно насърчване на безопасното използване на Интернет посредством борбата срещу незаконното и вредното съдържание по глобалните мрежи ⁽⁶⁾ и Решение № 293/2000/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 януари 2000 г. за приемане на програма за действие на Общността (програмата Дафне) (от 2000 до 2003 г.) относно превантивните мерки за борба с насилието над децата, юношите и жените ⁽⁷⁾,

Член 2

Престъпления, свързани със сексуалната експлоатация на деца

Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че е наказуемо следното умишлено деяние:

- принуждаване на дете към проституция или към участие в порнографски действия или извличане на печалба от използване на дете за такива цели по тези или други начини;
- склоняване на дете за участие в проституция или в порнографски действия;
- включване в сексуални действия с дете, когато:
 - от принуждаването, употребата на сила или заплахата е извлечена полза;
 - като заплащане за предоставянето на дете за участие в сексуални дейности са дадени пари или друг вид възнаграждение или финансови суми; или
 - е извършена злоупотреба с установени отношения на доверие, влияние или въздействие спрямо дете.

Член 3

Престъпления, свързани с детската порнография

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че е наказуемо следното умишлено деяние, независимо дали е извършено посредством компютърна система или не, когато е осъществено без право на това:

- производство на детска порнография;
- дистрибуция, разпространение или предаване на детска порнография;
- доставяне или предоставяне на разположение на детска порнография;
- придобиване или притежаване на детска порнография.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РАМКОВО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Определения

За целите на настоящото рамково решение:

- „дете“ означава всяко лице на възраст под 18 години;
- „детска порнография“ означава порнографски материал, който нагледно изобразява или представя:
 - реално дете, участващо или въввлечено в изразено сексуално поведение, включително предизвикващо сексуално желание излагане на гениталии или областта на пубиса на дете; или

⁽¹⁾ ОВ L 322, 12.12.1996 г., стр. 7.

⁽²⁾ ОВ L 342, 31.12.1996 г., стр. 4.

⁽³⁾ ОВ L 191, 7.7.1998 г., стр. 4.

⁽⁴⁾ ОВ L 105, 27.4.1996 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ ОВ L 191, 7.7.1998 г., стр. 1.

⁽⁶⁾ ОВ L 33, 6.2.1999 г., стр. 1.

⁽⁷⁾ ОВ L 34, 9.2.2000 г., стр. 1.

2. Държава-членка може да изключи от наказателна отговорност деянията, свързани с детска порнография:

- а) предвидени в член 1, буква б), ii), когато реално лице, приличащо на дете, в действителност е било на 18 години или по-възрастна към момента на изобразяването;
- б) предвидени в член 1, буква б), i) и ii), когато при производството или притежаването на изображения на деца, достигнали възрастта, позволяваща да изразяват сами съгласието си във връзка със сексуални действия, горните са произведени и притежавани с тяхно съгласие и единствено за тяхно собствено ползване. Дори когато е установено наличие на съгласие, то не се счита за валидно, ако при постигането на съгласието е била извършена злоупотреба например с по-голямата възраст, зрялост, позиция, статус, опит на извършителя или със зависимостта на жертвата от него;
- в) предвидени в член 1, буква б), iii), когато е установено, че порнографският материал е произведен и притежаван от производителя му единствено за негово или нейно собствено ползване, доколкото порнографският материал, посочен в член 1, буква б), i) и ii) е бил използван за целите на неговото производство и в случай че това действие не съдържа риск за разпространението на материала.

Член 4

Подбудителство, помагачество и опит

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че подбудителството или помагачеството при извършване на деяние, посочено в членове 2 и 3, е наказуемо.
2. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че опитите за извършване на деяние, посочено в член 2 и в член 3, параграф 1, букви а) и б), са наказуеми.

Член 5

Наказания и утежняващи обстоятелства

1. При спазване на параграф 4 всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че за престъпленията, предвидени в членове 2, 3 и 4, се налагат наказания, предвидени от закона, в максимален размер между една и три години лишаване от свобода.
2. При спазване на параграф 4 всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че за следните престъпления се налагат наказания, предвидени от закона, в максимален размер между пет и десет години лишаване от свобода:
 - а) престъпленията, предвидени в член 2, буква а), състоящи се в „принуждаване на дете към проституция или към участие в порнографски действия“, и престъпленията, предвидени в член 2, буква в), i);

б) престъпленията, предвидени в член 2, буква а), състоящи се в „извличане на печалба от използване на дете за такива цели по тези или други начини“, и престъпленията, предвидени в член 2, буква б), и в двата случая доколкото те се отнасят до проституция, когато е налице поне едно от следните обстоятелства:

- жертвата е дете на възраст под възрастта, позволяваща да изразява само съгласието си във връзка със сексуални действия, съгласно националното законодателство,
- нарушителят умишлено или по непредпазливост е застрашил живота на детето,
- престъпленията включват сериозна проява на насилие или причинено сериозно увреждане на детето,
- престъпленията са извършени в рамките на престъпна организация по смисъла на Съвместно действие 98/733/ПВР, независимо от степента на наказанието, предвидено в посоченото съвместно действие;

в) престъпленията, предвидени в член 2, буква а), състоящи се в „извличане на печалба от използване на дете за такива цели по тези или други начини“, и престъпленията, предвидени в член 2, буква б), и в двата случая доколкото те се отнасят до порнографски продукти, член 2, буква в), ii) и iii), член 3, параграф 1, букви а), б) и в), когато жертвата е дете на възраст под възрастта, позволяваща да изразява само съгласието си във връзка със сексуални действия, съгласно националното законодателство и когато може да се приложи поне едно от обстоятелствата, посочени в буква б), второ, трето и четвърто тире от настоящия параграф.

3. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че на физическо лице, срещу което е било повдигнато обвинение за едно от престъпленията, посочени в член 2, 3 или 4, може по целесъобразност да бъде отнето правото временно или постоянно да упражнява професионалната си дейност, свързана с надзора на деца.

4. Всяка държава-членка може да предвиди други санкции, включително санкции с ненаказателен характер или мерки по отношение на деянието, свързано с детската порнография, предвидено в член 1, буква б), iii).

Член 6

Отговорност на юридическите лица

1. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че юридическите лица могат да носят отговорност за престъпление, предвидено в членове 2, 3 и 4, извършено в тяхна полза от дадено лице, самостоятелно или като част от орган на юридическо лице, което има водеща роля в структурата на юридическото лице, въз основа на:

- а) пълномощно да представлява юридическото лице;
- б) правомощие да взема решения от името на юридическото лице; или

в) правомощие да упражнява контрол в рамките на юридическото лице.

2. Освен в случаите, предвидени в параграф 1, всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че юридическите лица могат да носят отговорност, когато липсата на надзор или контрол от лице, посочено в параграф 1, е създала възможност за извършване на престъплението, посочено в членове 2, 3 и 4 в полза на това юридическо лице от лице, което му е подчинено.

3. Отговорността на юридическите лица по параграфи 1 и 2 не изключва наказателно преследване на физическите лица, които са извършители, подбудители или помагачи на престъпление, предвидено в членове 2, 3 и 4.

Член 7

Санкции за юридическите лица

1. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че юридическо лице, което е наказателно отговорно съгласно член 6, параграф 1, подлежи на наказване с ефективни, съразмерни и възпиращи санкции, които включват глоби с наказателен и ненаказателен характер и могат да съдържат други санкции, като:

- а) изключване от право на публични обезщетения или помощи;
 - б) временно или постоянно изключване от кръга лица, упражняващи търговски дейности;
 - в) поставяне под съдебен надзор;
 - г) съдебна заповед за ликвидация; или
 - д) временно или постоянно затваряне на формирования, които са били използвани за извършване на престъплението.
2. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че юридическо лице, което е наказателно отговорно съгласно член 6, параграф 2, подлежи на наказване с ефективни, съразмерни и възпиращи санкции или мерки.

Член 8

Компетентност и наказателно преследване

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да установи своята компетентност по отношение на престъпленията, посочени в членове 2, 3 и 4, когато:

- а) престъплението е извършено изцяло или отчасти на нейна територия;
- б) нарушителят е един от нейните граждани; или
- в) престъплението е извършено в полза на юридическо лице, установено на територията на посочената държава-членка.

2. Държава-членка може да реши, че тя няма да прилага или че ще прилага само при специални случаи или обстоятелства правилата за компетентност, посочени в параграф 1, букви б) и в), когато престъплението е извършено извън нейната територия.

3. Държава-членка, която в съответствие със своето законодателство не екстрадира свои граждани, взема необходимите мерки, за да разпростре своята компетентност и да преследва, при необходимост, престъпление, посочено в членове 2, 3 и 4, когато то е извършено от някой от собствените ѝ граждани извън нейната територия.

4. Държавите-членки информират Генералния секретариат на Съвета и съответно Комисията, когато решат да прилагат параграф 2, и по целесъобразност посочват специфичните случаи или обстоятелства, във връзка с които вземат това решение.

5. Всяка държава-членка гарантира, че нейната компетентност обхваща и случаи, когато престъпление съгласно член 3 и доколкото е относимо, съгласно член 4, е извършено посредством компютърна система, достъп до която е осъществен от нейна територия, независимо дали компютърната система е на нейна територия.

6. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да направи възможно преследването в съответствие с националното си законодателство на поне най-сериозните престъпления, предвидени в член 2, след като жертвата е достигнала зряла възраст.

Член 9

Защита и подпомагане на жертвите

1. Държавите-членки приемат, че разследванията или преследвания на престъпленията, обхванати от настоящото рамково решение, няма да зависят от съобщаването или обвинението, отправено от лице, пострадало от престъплението, поне в случаите, когато се прилага член 8, параграф 1, буква а).

2. Жертвите на престъпление, предвидено в член 2, следва да бъдат считани за особено уязвими жертви съгласно член 2, параграф 2, член 8, параграф 4 и член 14, параграф 1 от Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета от 15 март 2001 г. относно статута на жертвите в наказателното производство ⁽¹⁾.

3. Всяка държава-членка взема всички възможни мерки, за да гарантира подходящо подпомагане на семейството на жертвата. По-специално всяка държава-членка, по целесъобразност и при възможност, прилага член 4 от настоящото рамково решение за семейството на съответната жертва.

Член 10

Териториален обхват

Настоящото рамково решение се прилага за Гибралтар.

⁽¹⁾ ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 1.

Член 11

Отмяна на Съвместно действие 97/154/ПВР

Отменя се Съвместно действие 97/154/ПВР.

Член 12

Изпълнение

1. Държавите-членки вземат необходимите мерки, за да се съобразят с настоящото рамково решение най-късно до 20 януари 2006 г.
2. До 20 януари 2006 г. държавите-членки изпращат до генералния секретариат на Съвета и до Комисията текста на разпоредбите, транспониращи в техните национални законодателства задълженията, наложени им по силата на настоящото рамково решение. До 20 януари 2008 г. въз основа на доклад, изготвен при испол-

зване на тази информация и на писмен доклад от Комисията, Съветът оценява степента, до която държавите-членки са спазили разпоредбите на настоящото рамково решение.

Член 13

Влизане в сила

Настоящото рамково решение влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 22 декември 2003 година.

За Съвета

Председател

A. MATTEOLI